

päivitetty 8.1.2016

Kuntademokratiaverkoston toiminnan tavoitteet ja toimintaperiaatteet

1. Verkoston nimi: Kuntademokratiaverkosto

2. Verkoston kokoonpano ja rajat

Verkoston toiminta on avointa kaikille kuntien, valtionhallinnon ja kansalaisyhteiskunnan toimijoille. Verkoston kokoonpano on laaja, se on volyymiltään suuri ja eri toimijaryhmiä yhdistävä. Verkosto voi muodostua useista alaverkostoista (työryhmistä tms).

Verkosto kehittää ja vahvistaa kuntademokratiaa sekä tarjoaa väylän eri toimijoiden vertaisoppimiselle.

3. Verkoston toiminnan tavoitteet

Avoin ja toimiva kuntademokratia on kunnallisen itsehallinnon tärkeä peruskivi.

Kunta on ihmisten yhteisö, tämä todetaan myös pääministeri Sipilän hallitusohjelmassa.

Sosiaalinen pääoma syntyy vuorovaikutuksessa. Kuntalaisten osallistuminen ja toimiva edustuksellinen demokratia ovat edellytys sille, että voidaan säilyttää kunnan elinvoimaisuus ja toiminnan tuloksellisuus ja edistää kuntalaisten hyvinvointia.

Kestävää, tuloksellista ja innovatiivista toimintaa ja kehitystä tapahtuu alhaalta ylöspäin, kuntalaisista käsin.

Verkosto on jäsenilleen strategisesti merkittävä ja yhteiskunnallisesti tärkeä. Verkostolla on selkeät yhteiset tavoitteet, joiden toteutumista seurataan. Tämän hallituskauden kymmenen vuoden tavoitteena on, että vapaaehtoistoiminta järjestöissä ja niiden ulkopuolella ovat helpottuneet ja yhteisöllisyys on lisääntynyt normeja purkamalla.

Verkoston toiminnan tavoitteena on lisätä ymmärrystä monipuolisen kuntademokratian ja kansalaisyhteiskunnan tärkeydestä, ja vahvistaa kuntademokratiaa levittämällä hyviä käytäntöjä, tarjoamalla vertaistukea ja -oppimista, tiedottamalla ja tarjoamalla erilaisia vuorovaikutuksen kanavia. Verkosto toimii myös alustana kuntalain osallisuussäännösten toimeenpanossa ja tuessa kunnille ja osallistuu testialustana itsehallintolainsäädännön muotoilussa.

4. Verkoston toiminta ja tehtävät

Verkoston toiminta on laaja-alaista ja sillä on monentasoisia tehtäviä (esim. vertaistukea/-kehittämistä, tiedonvaihtoa, kehittämisideoita, edunvalvontaa, palvelua, seminaareja).

Verkosto tuo esille konkreettisia toimintamalleja ja kompakteja tietopaketteja kuntien käyttöön, sekä selventää käsitteistöä.

Verkosto on osaltaan mukana määrittelemässä tulevaisuuden kunnan demokratiaroolia ja toimeenpanemassa tulevien itsehallintoalueiden, kuntien ja kansalaisyhteiskunnan välistä uudenlaisia demokraatiakäytäntöjä.

Verkoston toiminnan perustana on kaikinpuolinen avoimuus.

Verkosto järjestää vuosittain neljä tapaamista, joista yksi on Demokratiapäivä viikolla 42. Tapaamisia pidetään myös eri alueilla, jolloin isäntinä/emäntinä toimivat jäsenkunnat tai muut organisaatiot.

Verkoston sisällä on mahdollista muodostaa lyhytkestoisia ad hoc -työryhmiä tietyn teeman ympärille.

Verkostoon kuuluvat myös Avoimen hallinnon -kumppanuushankkeen kuntaverkoston jäsenet.

5. Verkostoon kuuluvien roolit

Kaikki verkostoon kuuluvat ovat sen tasavertaisia jäseniä. Verkosto tuottaa toimintaa alhaalta ylöspäin. Kuntaliiton roolina verkostossa on toimia koordinoijana ja toiminnan mahdollistajana.

6. Verkoston hyödyt ja sen arviointi

Verkoston avulla tavoitteet saavutetaan nopeammin, innovatiivisemmin, tehokkaammin, tai joustavammin kuin yksin toimittaessa – näin myös vaikuttavuus paranee. Verkoston toiminnan arviointia tehdään vuosittain sekä itsearviointilla että ulkopuolisen arvioitsijan toimesta. Itsearviointissa hyödynnetään vuosittain toteutettavaa jäsenkyselyä.

Kuntademokratiaverkosto toimii Kuntaliiton verkostomallin mukaisesti vertaispalvelu-verkoston, oppimis- ja kehittämisverkoston, vaikuttamisen verkoston ja uuden luomisen verkoston. Verkosto tarjoaa osallistujilleen väylän oppia, kehittää, kouluttaa sekä tehdä kannanottoja edunvalvonnallisin toimenpitein. Verkosto on monitoimijainen, joka kokoaa yhteen niin kaikkien kuntien edustajat kuin myös kansalaisyhteiskunnan ja valtionhallinnon toimijat.

Verkoston toiminnan kautta eri toimijoiden on mahdollista omalla aktiivisuudellaan kehittää ja vahvistaa eri toimenpiteillä kuntademokratian toimivuutta.

Verkoston eri toimijat voivat hyödyntää verkostoa muussa asiantuntijatyössä, hankkeissa ja avoimessa hallinnossa.

Verkosto auttaa toimijoita ottamaan demokratian kehittäjän roolin omalla alueellaan.

7. Verkoston osaaminen ja sen hyödyntäminen

Verkostokumppaneiden osaaminen muodostaa laajan yhteisen osaamis pohjan ja toiminta mahdollistaa myös uusien osaamisalueiden synnyttämisen. Verkosto kehittää aktiivisesti osaamista yhdessä ja verkoston kautta on mahdollista hankkia uutta osaamista. Kehittäminen on suunnitelmallista, pitkäjännitteistä ja siihen on käytössä käyttötarkoitukseen sopivat ja kehitystyötä systematisoivat menetelmät.

Verkoston toiminnassa on tärkeää hyödyntää verkostomaista toimintatapaa paikallisten verkostojen luomiseksi. Erityisen tärkeää on vahvistaa kumppanuuden ajattelua.

8. Verkoston organisoituminen ja rakenne

Verkoston toimintamalli (yhteiset rakenteet, työryhmät yms.) on selkeästi yhdessä muiden toimijoiden kanssa määritelty. Toimintamallissa on huomioitu myös verkoston uudistumisen näkökulma ja vuorovaikutus. Verkoston toimintamalli ja yhteistyön käytännöt tukevat verkoston tehtävien toteuttamista.

Verkoston toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen tukena toimii vaihtuvajäseninen neuvonantajien ryhmä.

9. Vuorovaikutus verkoston toimijoiden välillä

Verkoston vuorovaikutuksessa ja tiedonkulussa hyödynnetään laajasti monia eri kanavia, keskeistä on verkoston yhteistyö laajemmin eri sidosryhmien kanssa, myös kansainvälisesti (esim. IAP2). Verkostolla on yhteinen viestintäsuunnitelma. Verkoston sisäisessä tiedonkulussa hyödynnetään vuorovaikutusta tukevia yhteisiä alustoja (sekä kasvokkaiset tapaamiset että virtuaalinen keskustelu). Verkoston toimijat ovat tietoisia verkoston tulevaisuuden kehityssuunnitelmista ja lisäksi käydään vuoropuhelua verkostotoimijoiden tavoitteista ja odotuksista. Verkoston jäsenille järjestetään tarvittaessa koulutusta esimerkiksi Innokylän työtilan käytöstä.

10. Viestintä

Verkoston pääviestintäkanava on oma nettisivu www.kunnat.net/kuntademokratiaverkosto. Siellä kerrotaan verkoston tapahtumista ja meneillään olevista jäsenkyselyistä ym.

Viestinnässä käytetään Kuntaliiton ja yhteistyötahojen vakiintuneita viestintäkanavia.

- Kuntaliiton viestintäkanavia ovat mm. mediatiedotteet, kuntauutiset, Kuntalehti, Kunta.tv, Fikt & Kommunterget, uutiskirjeet (esim. laajalevikkiset Visionäärin Demokratiaekstra ja Kuntapäätäjät), jokasyksyiset Kuntamarkkinat, verkostotilaisuudet, FCG:n koulutustapahtumat.
- Sähköpostilista toimii tiedottamisen kanavana. Sosiaalisen median (twitter, facebook ym) mahdollisuudet hyödynnetään myös vuorovaikutuksen vahvistamiseksi.

Jäsenten välistä tiedonvälitystä ja vuorovaikutusta varten verkostolla on oma työtila Innokylässä. Työtila on avoin, ilman kirjautumista kuka tahansa voi tutustua siihen. Kirjautuminen on suositeltavaa, sillä sitä edellytetään kun haluaa osallistua keskusteluihin, muokata ja tuoda aineistoja.

Verkoston kannanotot ovat sen omia. Verkoston pääkieli on suomi. Kukin viestii omalla kielellään. Tapauskohtaisesti voidaan kääntää esimerkiksi blogitekstejä muille kielille, lähinnä ruotsiksi.

11. Verkoston vastuhenkilö, muut resurssit ja verkoston esittelysivun www-osoite, Twitter-tilin ja sähköisen alustan osoitteet

Verkostokoordinaattoreina toimivat Kuntaliiton erityisasiantuntijat Päivi Kurikka ja Sirkka-Liisa Piipponen. Verkoston omistajana toimii Kuntaliiton tutkimus- ja kehittämisjohtaja Kaija Majoinen.

Verkoston www-sivujen osoite:

<http://www.kunnat.net/fi/palvelualueet/demokratia/kuntademokratiaverkosto/Sivut/default.aspx>

Twitter: @Kuntademokratia

Verkoston sähköinen alusta Innokylässä: <https://www.innokyla.fi/web/verkosto1665490>

Sähköpostilista: Kuntademokratiaverkosto-l@listserv.kuntaliitto.fi

12. Verkoston toiminnan rahoitus

Verkoston toiminta on jäsenille maksutonta. Kuntaliitto vastaa pääosin kustannuksista, niiden kattamiseen osallistuu myös valtiovarainministeriö. Oikeusministeriö osallistuu Demokratiapäivän kustannuksiin.